dogovori
GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-CENTER

Skupščinska priloga

GRADIVO ZA 6. SEJO ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA - CENTER

LJUBLJANA, januar 1975

PREDLOG

dnevnega reda 6. seje zborov skupščine

Seje zborov bodo predvidoma 27. in 28. 1. 1975

1. Ocena gospodarskih gibanj v občini Ljubljana Center za obdobje januar—september 1974

2. Obravnava dogovora o združevanju sredstev za financiranje programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane in samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev TOZD s področja gospodarstva za izgradnjo cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v 10-letnem obdobju.

3. Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o nagradah občine Ljubljana Center ter predlog pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika za podeljevanje teh nagrad.

Predsednike konferenc delegacij in vodje delegacij obveščamo, da bodo predsedniki vseh treh zborov skupščine občine sklicali ločena zasedanja. S posebnim vabilom boste prejeli uradni dnevni red in dodatne informacije.

Prosimo, da pravočasno skličete seje konferenc delegacij in pošljete sekretariatu skupščine zapisnik in pooblastilo za delegate.

Točka 1

Delovna skupina Izvršnega sveta skupščine Ljubljana-Center in Komisija za družbenoekonomske odnose pri Komiteju občinske konference ZKS Ljubljana-Center sta v sodelovanju z oddelkom za gospodarstvo skupščine občine Ljubljana-Center pripravili oceno gospodarskih gibanj v občini Ljubljana-Center za obdobje januar—september 1974. Zahtevna in pestra problematika gospodarstva v letošnjem letu je pogojila spremenjen pristop k ocenjevanju gospodarskih gibanj. Sam pristop v sedanji fazi pomeni težnjo za realnejšim in konkretnim prikazovanjem gospodarske problematike ter začetek izvajanja širšega politično akcijskega pristopa k obravnavanju problematike gospodarskih gibanj. Predloženo gradivo ne zajema problematike v zvezi z izgubami organizacij združenega dela, ker so le te posebej prikazane v Analizi poslovnega uspeha organizacij združenega dela za obdobje januar—september 1974, ki jo je pripravila Služba družbenega knjigovodstva — podružnica Ljubljana.

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Center je na svoji 17. seji dne 18. 12. 1974 obravnaval »Oceno gospodarskih gibanj v občini Ljubljana-Center za obdobje januar—september 1974« in sklenil, da jo skupaj z »Analizo poslovnega uspeha organizacij združenega dela za obdobje januar—september 1974« in sklenil, da jo skupščini v obravnavo.

OCENA GOSPODARSKIH GIBANJ V OBČINI LJUBLJANA-CENTER za obdobje januar-september 1974

Uvodna obrazložitev pristopa k spremljanju in ocenjevanju gospodarskih gibanj v občini Ljubljana Center

Že nekaj časa je prisotno razmišljanje v zvezi z analiziranjem in prikazovanjem gospodarskih tokov. To razmišljanje ni prisotno samo v občinski skupščini in njenih organih, ki se ukvarjajo s to problematiko ter družbenopolitičnih organizacijah ampak tudi v gospodarstvu. Družbeno gospodarska gibanja v tem letu in problemi, ki jih spremljajo, opozarjajo na potrebo temeljite analize gospodarskega položaja. Tako imamo že nekaj časa kljub izkazovanju visokih rezultatov gospodarjenja še vedno negativne pojave, zaradi katerih so že bili sprejeti ukrepi za njihovo odpravljanje. Nova ustava, posebno pa zadnji kongresi zveze komunistov jasno opredeljujejo stališča v zvezi z razvojem proizvajalnih sil in uresničevanjem samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov in poleg osnovnega načela, da mora biti delavec v združenem delu nosilec vseh funkcij samoupravljanja, še posebej poudarjajo:

— potrebe po načrtnem razvijanju tistih proizvajalnih sil, ki v pogojih dela in tehnologije posamezne organizacije združenega dela omogočajo največje in dolgoročne rezultate in potrebo po planiranju na vseh nivojih družbene reprodukcije;

—usmerjanje predvsem na domače proizvajalce in domače vire surovin in naslanjanje na domače strokovnjake in raziskovalne centre;

— odpravljanje nakopičenega strukturnega nesorazmerja v družbeni reprodukciji, posebno še v proizvodnji, z zagotavljanjem energetskih virov, ključnih surovin in reprodukcijskega materiala;

— ublaževanje zaviralnega vpliva visoke inflacije na gospodarsko in družbeno stabilnost ter odpravo nekritičnega prilagajanja gospodarjenja in življenja inflaciji;

— uveljavljanje meril in metod gospodarjenja in upravljanja družbene reprodukcije, ki so v skladu z interesi delovnih ljudi;

— uveljavljanje in spoštovanje interesov združenega dela v denarnih tokovih in poslovni politiki bank;

— zagotavljanje odločilnega vpliva združenega dela v proizvodnji na oblikovanje in uresničevanje odnosov med organizacijami združenega dela proizvodnje in trgovine. To predvsem zato, da bi premagovali stihijsko delovanje ekonomskih zakonitosti blagovne proizvodnje in ozkih zaprtih trgov v dananšjih nestabilnih pogojih gospodarjenja.

Že uvodoma opisana situacija in nekatera ravnokar navedena osnovna politična stališča zahtevajo spremenjen pristop k organizaciji analiziranja gospodarskih gibanj. V smislu teh prizadevanj je na drugi seji IS skupščine Ljubljana-Center dne 5. 6. 1974 ob ocenjevanju gospodarskih gibanj po zaključnem računu za leto 1973 imenovana delovna skupina z nalogo, da prouči uporabnost različnih metodologij spremljanja gospodarskih gibanj in izdela predlog poenotenja obdelave podatkov gospodarskih gibanj ter pripravi kompleksnejšo analizo gospodarjenja.

Pozneje (20. 9. 1974) je delovna skupina skupaj s komisijo za družbenoekonomske odnose Komiteja občinske konference ZKS Ljubljana-Center obravnavala problematiko ocenjevanja gospodarskih gibanj in je dogovorjeno kot skupna naloga naslednje:

— izdelati skupni pristop k organizaciji dela za realnejše prikazovanje in analiziranje gospodarskih tokov in rezultatov gospodarjenja;

— speljati politično analizo gospodarskih gibanj ter politično razpravo o operativnih nalogah za reševanje gospodarske problematike;

— prenehati z enostranskim in nepoglobljenim prikazovanjem in ocenjevanjem gospodarskih gibanj in z drugačnim načinom, t. j. z akcijo in novimi predlogi omogočiti akcijski pristop k reševanju gospodarske problematike;

— izoblikovati zahtevo po kvalitetni ekonomski analizi stanja in gibanj in vključiti tudi prikazovanje stanja in gibanj v naturalnih kazalcih povsod tam, kjer je možno;

— proučiti odnos med produktivnostjo dela in nagrajevanjem, aktivirati proces za odpravljanje elementov nestimulativnega nagrajevanja in poudariti nujnost stimulacije v nagrajevanju za dvig dejanske produktivnosti;

— poleg ostalega skušati realno ugotoviti odnose med porastom proizvodnje in stopnjo porasta uvoza odnosno izvoza ter odnos med dejanskim porastom proizvodnje in rastjo kreditov odnosno stanjem finančnih sredstev;

— skušati ugotoviti žarišča inflacije in vedenje posameznih gospodarskih tokov v pogojih inflacije.

Na osnovi tako dogovorjenih izhodišč je zaključeno, da se analiza gospodarskih gibanj, ki jo sestavlja služba družbenega knjigovodstva, kritično oceni pred-

vsem v pogledu možnosti izdelave skupnega pristopa k realnejšemu prikazovanju in analiziranju gospodarskih tokov in rezultatov gospodarjenja ter da se v cilju operativnejšega pristopa pregledajo in analizirajo podatki nekaterih delovnih organizacij, ki so reprezentativne za posamezno stroko oziroma dejavnost. Na osnovi tako obdelanih podatkov in analiz se v skladu z realnimi možnostmi postavi model za akcijo spremljanja gospodarskih gibanj. Ta model naj bi bil fleksibilen in bi se spreminjal skladno z možnostmi in ugotovitvami.

Ocena gospodarskih gibanj na osnovi analiz službe družbenega knjigovodstva z oceno realnosti in uporabnosti prikazanih rezultatov

I.

V glavnem so osnova za ugotavljanje nekaterih značilnosti na področju gospodarstva analize poslovnega uspeha organizacij združenega dela, ki jih pripravlja Služba družbenega knjigovodstva. Te analize temelje na obrazcih, ki so predpisani pri izdelavi periodičnih obračunov in zaključnih računov temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela, kar pomeni, da so osnove za analiziranje obdelave in analize teh obrazcev. Vse to pa je delno usklajeno z zakonsko vsebino nalog, ki jih ima Služba družbenega knjigovodstva v pogledu evidence in nadzora zakonitosti ustvarjanja, delitve in uporabe družbenih sredstev in v pogledu izvajanja obveznosti, ki jih zakon in na podlagi zakona izdani predpisi, samoupravni sporazumi in družbeni dogovori nalagajo uporabnikom družbenih sredstev. Podatki v obrazcih so izključno finančni, kar pomeni, da so analize zaradi tega pod vplivi finančnih vrednotenj, pri čemer je posebno treba poudariti, da vpliv visoke rasti cen in vprašanje vpliva zajemanja interne realizacije nista izločena.

Nekateri osnovni podatki

Že v samih analizah je poudarjeno, da je zaradi močne inflacije težko ugotoviti, koliko je na doseženi dohodek vplivala večja produktivnost dela in večja rentabilnost vloženih sredstev in koliko so vplivale cene. Na osnovi takega analiziranja je težko povzeti, kakšni so dejanski rezultati.

Način nominalnega prikazovanja osnovnih pokazateljev daje nekatere zelo visoke kazalce poslovnega uspeha v gospodarstvu kot npr.: rast celotnega dohodka za 44 odstotkov, povečani doseženi družbeni proizvod za 32 odstotkov, doseženi dohodek gospodarskih organizacij za 29 odstotkov, produktivnost boljša za 23 odstotkov in boljša rentabilnost poslovanja za 6 odstotkov. Vsi ti visoki kazalci pa so že s samim dejstvom, ki ga pravtako ugotavlja analiza, da je ekonomičnost poslovanja gospodarskih organizacij v Centru za 2 odstotka slabša, praktično razvrednoti. To pomeni, da je bil porast porabljenih sredstev za realizacijo celotnega dohodka večji od povečanja celotnega dohodka. Govorimo o osnovnih nominalnih kazalcih poslovnega uspeha v letošnjem 9-mesečnem obdobju, pri čemer ugotavljamo, da se je v primerjavi s polletno dinamiko hitreje povečal celotni dohodek (v prvem polletju je bil porast 41-odstoten), medtem ko se je ekonomičnost poslovanja, ki je bila v polletju še nespremenjena, poslabšala za 2 odstotka. Prav tako ugotavljamo, da se je dinamika doseženega dohodka bistveno spremenila v primerjavi s prvim polletjem. Doseženi dohodek je v prvem polletju porasel za 37 odstotkov, medtem ko je v 9 mesecih porast manjši (indeks 129).

Istočasno opažamo tudi nekatere pojave slabšanja stanja v gospodarstvu predvsem na področju poslovnih sredstev in njihovih virov. Ugotovljeno je, da so se terjatve od kupcev povečale za 42 odstotkov, medtem ko so bile ob polletju večje za 32 odstotkov. Po drugi strani pa sredstva dobaviteljev, ki so večja za 33 odstotkov, predstavljajo 32,4 odstotka virov sredstev gospodarstva. Situacija, ki smo jo prikazali, kaže na povečano medsebojno zadolževanje in opozarja, da se likvidnost gospodarstva slabša. V sklopu že omenjenega je tudi ugotovitev, da se je struktura virov financiranja gospodarstva spremenila in sicer, da je delež lastnih virov v skupnih virih gospodarstva občine zmanjšan od 38,8 odstotka na 36,8 odstotka, zmanjšan tudi delež kreditov od 27,7 odstotka na 26,6 odstotka, povečan pa delež dobaviteljev od 29,2 odstotka na 32,3 odstotka. V primerjavi s stanjem ob polletju opažamo torej visoko porast terjatev od kupcev, nekoliko manjše povečanje obveznosti do dobaviteljev in negativne premike v strukturi skupnih virov poslovnih sredstev.

Glede osnovnih sredstev lahko ugotavljamo le to, da je vrednost osnovnih sredstev v funkciji na delavca v primerjavi z 9-mesečnim obdobjem lani ostala nespremenjena, da se stopnja odpisa osnovnih sredstev gospodarstva v občini Center konstantno povečuje in dosega že 55,3 odstotka. Zaskrbljujoča je ugotovitev, da ima industrija odpisanih osnovnih sredstev v funkciji znatno nad polovico (60,3 odstotka). Nimamo pa podatkov kolikšna so vlaganja v osnovna sredstva, njihova primerjava z odpisi in kolikšna so potrebna vlaganja v osnovna sredstva za nemoten potek razširjene reprodukcije.

Delitev dohodka

Porast dohodka organizacij združenega dela bi moral vplivati na sorazmerno povečanje deleža sredstev temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela. Iz primerjave med dohodkom, ki ostane organizacijam združenega dela za interno delitev in skupno razdeljenim dohodkom pa sledi, da se je udeležba organizacij združenega dela v razdeljenem dohodku zmanjšala in sicer od 63,8 odstotka v lanskem 9-mesečnem obdobju na 60,8 odstotka letos.

V strukturi razdeljenega dohodka je posebej opazen skok zakonskih obveznosti. V primerjavi z lanskim devetmesečnim obdobjem so zakonske obveznosti večje za 138 odstotkov, odnosno se je njihov delež v dohodku povečal od 6,1 odstotka na 10,9 odstotka, kar praktično pomeni, da so se podvojile. V skupni zakonski obveznosti je zabeležen največji skok teh obveznosti po republiških predpisih in sicer za 300 odstotkov ali v strukturi dohodka od 1,2 odstotka na 3,6 odstotka.

Po obstoječi metodologiji zajemanja podatkov ni mogoče natančno razmejiti deleža sredstev iz dohodka za pokrivanje skupne oziroma splošne porabe. Vsled tega lahko nastane občutek, da vse zakonske obveznosti predstavljajo proračunsko obremenitev.

Zaposlenost in osebni dohodki

Povprečno število zaposlenih se je povečalo za 4 odstotke. Največji porast je bil v gradbeništvu, komunali in trgovini, medtem ko število zaposlenih v prometu pada. Spričo že navedenega dejstva, da ni primerljivih podatkov o investicijah v osnovna sredstva, to je povečanje kapacitet za odpiranje novih delovnih mest, ni mogoče ocenjevati vpliva zaposlovanja na povečanje obsega poslovanja.

Nominalno so neto osebni dohodki na delavca v gospodarstvu porastli za 20 odstotkov in je bil povprečno izplačan neto osebni dohodek 2.608 din. S tem se je povečani osebni dohodek zaposlenih v gospodarstvu občine močno približal povečanju, ki je doseženo v gospodarstvu republike. Gledano nazaj se razlika zmanjšuje. Vendar pa, ker nimamo primerjalnih podatkov v zvezi s strukturo zaposlenih, ne moremo ocenjevati realnosti te tendence.

Samo na podlagi teh podatkov in podatkov o nominalnem porastu produktivnosti se ne da ugotavljati medsebojne odvisnosti med realnim gibanjem osebnih dohodkov in realno produktivnostjo, odnosno, če so osebni dohodki v skladu s produktivnostjo.

II.

Občinska skupščina in njeni organi ter upravni organi občinske skupščine so doslej v glavnem spremljali gospodarska gibanja v občini na podlagi analiz, ki jih je izdelala Služba družbenega knjigovodstva.

Že na seji izvršnega sveta naše skupščine junija letos so bile ob obravnavi analize za leto 1973 ugotovljene nekatere pomanjkljivosti takega spremljanja, ki ne more biti učinkovito. Na podlagi dosedanjih podatkov podajamo naslednje ugotovitve:

— Služba družbenega knjigovodstva v svojih analizah ne spremlja uresničevanja družbenih planov, družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov in izvajanja ukrepov na njihovi podlagi v skladu z osnovnimi nalogami, ki jih ima na tem področju;

— analize za preteklo obdobje prihajajo prepozno za tekoče spremljanje in opozarjanje na probleme, ki se javljajo pri delu temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela in za uspešno ukrepanje ter odpravljanje negativnosti, ki vplivajo na gospodarska gibanja in rezultate;

— služba družbenega knjigovodstva spremlja iste pokazatelje na skoraj isti način že vrsto let, pri čemer ne upošteva ustavnih sprememb in na njih temelječih spremenjenih odnosov, struktur in integracijskih procesov v organizacijah združenega dela;

— razporejanje temeljnih organizacij združenega dela in organizacij združenega dela v grupacije po panogah po pretežni dejavnosti v dosedanji praksi (npr.: trgovina na drobno, trgovina na debelo, zunanja trgovina) je zastarelo in ne ustreza več dejanskemu stanju. Zaradi tega iz podatkov v analizah ni možno ugotavljati dejanske strukture gospodarstva po področjih dejavnosti, ker npr. analiza celotno organizacijo združenega dela Emona zajema med trgovino na debelo, vemo pa, da so v sedanji strukturi Emone zastopane različne dejavnosti kot proizvodnja, trgovina na drobno, trgovina na debelo, zunanja trgovina, gostinstvo, inženiring itd.;

— analize izhajajo izključno iz finančnih rezultatov in prikazujejo absolutne in nominalne stopnje rasti, ki pa spričo visokega porasta cen in morebitnih ostalih vplivov, niso realne. Nominalno prikazovanje gospodarskih dosežkov v pogojih močne inflacije zamegljuje oziroma daje nerealno sliko o gospodarskih dosežkih in onemogoča realno oceno;

— pravo sliko dejanskega stanja zamegljujejo tudi vključeni podatki o interni realizaciji, posebno ob upoštevanju dejstva, da se s konstituiranjem temeljnih organizacij združenega dela le-ta povečuje;

— iz analiz kakor tudi iz drugih virov prikazovanja ni mogoče dobiti primerjalnih podatkov v občinskem merilu o višini in strukturi izvoza kakor tudi o višini in strukturi uvoza;

— analize ne dajejo realno najbolj važnega pokazatelja, na katerem sloni realna gospodarska rast, to je dejanske produktivnosti dela kakor tudi njene povezave z gibanjem osebnih dohodkov, kar bi morala biti osnova za stimulativno nagrajevanje;

— spremljanje delitve dohodka brez upoštevanja načel delitve dela po novi ustavi ne daje pregleda o pokrivanju skupne, splošne in osebne porabe;

— pri obravnavanju osnovnih sredstev analize ne prikazujejo podatkov o investiranju v osnovna sredstva za razširjeno reprodukcijo. Prav tako ni prikazana struktura investicij po virih financiranja in po namenu.

Navedeno problematiko in ugotovitve smo posredovali Službi družbenega knjigovodstva — podružnici Ljubljana. V odgovoru SDK zaključuje, da je ta problematika že predmet prizadevanja za izpopolnitev prikazovanja gibanj. Formirane so komisije, ki naj prouče in pripravijo novo metodologijo z upoštevanjem nove vloge SDK. Navajajo pa, da so zaenkrat vezani samo na predpisane materiale, to so predvsem periodični obračuni in zaključni računi, ovira pa so stalne spremembe predpisov, ki učinkujejo zaviralno na kvalitetnejšo obdelavo podatkov.

V želji, da bi zagotovili sistem informiranja, usklajeno evidentiranje, zbiranje, obdelavo in izkazovanje podatkov in dejstev, ki so pomembni za spremljanje, planiranje in usmerjanje družbenega razvoja ter pravočasno dostopnost informacij o teh podatkih in dejstvih (32. čl. Ustave SRS) je potrebno takoj vzpostaviti tak sistem obveščanja, ki bo omogočil, da bo SDK postala služba vseh delavcev v združenem delu, sposobna pravočasno nuditi ustrezne podatke za njihove samoupravne odločitve, da bodo DPS in vsi ostali zainteresirani družbeni dejavniki lahko učinkoviteje spremljali in usmerjali gospodarske tokove. Vsekakor pa SDK ne bo mogla izvrševati svojih osnovnih nalog na področju spremljanja in analiziranja gospodarskih tokov, ki ji jih nalaga ustava in zakon, dokler ne bo zagotovila spremljanja in analiziranja dogajanj v sleherni TOZD.

Model neposrednega pristopa za spremljanje gospodarskih gibanj v občini

Poleg že navedenih ugotovitev in predlogov za realnejše prikazovanje gospodarskih tokov in usklajevanje z ustavnimi določili, predlagamo tudi model neposrednega pristopa k spremljanju gospodarskih gibanj v nekaterih izbranih gospodarskih organizacijah združenega dela.

S tem bi se izognili posplošenemu ocenjevanju osnovnih kazalcev gospodarjenja, dosegli tekoče spremljanje stanja in gibanj ter omogočili realnejše ocenjevanje predvsem osnovnih kazalcev. Izbrali smo 15 gospodarskih organizacij združenega dela in sicer: Kartonažna tovarna, Unis — Rog, Pletenina, Ljudska pravica — tiskarna, Gradis, Tehnika, Slovenija ceste, Na-ma, Tekstil, Emona, Iskra commerce, Metalka, Slovenijales, Jugotekstil in Avtocommerce. Te organizacije združenega dela dosegajo cca. 50 odstotkov celotnega dohodka gospodarstva v občini, pri čemer smo izvzeli področje prometa. Sestavili smo koncept vprašalnika z namenom, da dopolnimo in korigiramo podatke, ki jih spremlja Služba družbenega knjigovodstva. Vprašalnik smo posredovali izbranim organizacijam združenega dela, ki naj bi ga v dogovorjenih časovnih razdobjih izpolnjevale in pošiljale tukajšnjemu oddelku za gospodarstvo in finance. S tem skušamo doseči neposrednejši stik zaenkrat s temi izbranimi OZD oziroma TOZD, zagotoviti nekatere podatke, ki jih doslej nismo obravnavali in ki bodo omogočili dopolnitev analiz, ter ugotavljati konkretne probleme gospodarskih organizacij.

Prikaz nekaterih podatkov in konkretne problematike v izbranih OZD

KARTONAŽNA TOVARNA

V organizaciji združenega dela Kartonažna tovarna so 4 temeljne organizacije združenega dela z neomejeno solidarno odgovornostjo. Skupno so v Kartonažni tovarni zaposleni 1703 delavci, od tega jih je v TOZD Ljubljana 1045. Kartonažna tovarna je edini predstavnik dejavnosti predelave papirja v občini Center.

Fizični obseg proizvodnje, ki ga Kartonažna prikazuje v tonah, se je v TOZD Ljubljana povečal za 9 odstotkov, s čimer je bilo realiziranih 77 odstotkov planskih predvidevanj za leto 1974. To povečanje pa se bistveno razlikuje od vrednostnega pokazatelja, ki sicer za celotno Kartonažno tovarno — izkazuje porast za 92,3 odstotka. Nedvomno gre za visok porast cen gotovih izdelkov.

Produktivnost dela merjena s fizičnim obsegom proizvodnje na enoto porabljenega časa, je porasla za 13 odstotkov, medtem ko nominalni kazalec produktivnosti (doseženi dohodek na delavca) kaže 94-odstotno povečanje.

Ekonomičnost poslovanja, ki se po obstoječi metodologiji prikazuje kot odnos med celotnim dohodkom

in porabljenimi sredstvi, se v Kartonažni tovarni ni spremenila (indeks 100,2).

Rentabilnost gospodarjenja, merjena z doseženim dohodkom na povprečno vložena osnovna in obratna sredstva, je porasla za 45 odstotkov. Pri tem pokazatelju moramo upoštevati izredno visok porast doseženega dohodka, ki se je povečal za 96 odstotkov (vpliv cen), medtem ko so se vložena sredstva povečala za 34,5 odstotka. Zanimiv je tudi podatek, da so se povprečno uporabljena osnovna sredstva zaradi odpisov celo zmanjšala za 9 odstotkov, povprečno uporabljena obratna sredstva pa so bila večja za 66 odstotkov.

Struktura nabave surovin in repromateriala kaže, da TOZD Ljubljana za svojo proizvodnjo uporablja 24 odstotkov uvoženih surovin in repromateriala. Razmerje med domačimi in uvoženimi surovinami je zaenkrat ugodnejše, kot pa je bilo predvideno s planom za letošnje leto, ko naj bi uvožene surovine krile 61 odstotkov potreb in domače le 39 odstotkov.

Investicije v osnovna sredstva so prikazane v obrazcu pomanjkljivo in tudi po ponovnem obisku nismo mogli dobiti potrebnih podatkov. Povzamemo lahko le, da so od skupno predvidenih 17.009 tisoč din v 9 mesecih realizirali le 5.445 tisoč din ali 32 odstotkov, kar je bilo investirano predvsem v opremo s kreditnimi sredstvi.

Problematika: Ugotavljajo, da je vedno težje zagotavljati likvidna finančna sredstva zaradi poslabšanja plačljivosti kupcev. Pomagajo si s kratkoročnimi krediti, zlasti za pokrivanje povečanih zalog materiala in povečanih terjatev.

Kartonažna se je aktivno vključila v proces združevanja v združeno podjetje »Slovenija — papir«. Za zagotavljanje surovin iz domačih virov je Kartonažna pristopila k sofinanciranju modernizacije tovarne sulfatne celuloze v Plaškem (3 milijone din).

UNIS — TOVARNA DVOKOLES ROG — LJUBLJANA

Tovarna dvokoles Rog — Ljubljana je TOZD organizacije združenega dela UNIS iz Sarajeva. V tovarni je zaposlenih 1088 delavcev.

Fizični obseg proizvodnje, ki ga tovarna prikazuje v pogojnih enotah kolesne proizvodnje, se je povečal za 10 odstotkov in je s tem tovarna dosegla 74 odstotkov predvidene letne proizvodnje. Vrednostno se je obseg proizvodnje v enakem obdobju povečal za 17,7 odstotka.

Produktivnost dela, merjena s fizičnim obsegom proizvodnje na zaposlenega, je porasla za 10 odstotkov, kar kaže na to, da je povečani obseg proizvodnje rezultat izključno višje produktivnosti dela, saj se število zaposlenih ni spremenilo.

Ekonomičnost poslovanja pa je bila za 2 odstotka slabša kot v enakem lanskem obdobju, kar je odraz hitrejšega porasta porabljenih sredstev od porasta celotnega dohodka.

Rentabilnost gospodarjenja se je izboljšala za 5 odstotkov.

Struktura nabave surovin in repromateriala kaže na upadanje deleža domačih virov. Predvideno je bilo, da se bodo potrebe po surovinah in repromaterialu v enakih delih krile iz uvoza in domačih virov, v devetmesečnem obdobju pa je razmerje med uvozom in domačimi viri 59,5:40,5. Tak odnos je posledica pomanjkanja ustreznih surovin na domačem trgu.

Investicije v osnovna sredstva iz predloženega gradiva niso razvidne.

Problematika: Problem, predvsem v drugem polletju letos predstavlja prodaja koles na tujih tržiščih, ki zaradi zmanjšanja povpraševanja in vse močnejše konkurence vzhodnih držav, upada. Zaradi tega je opaziti naraščanje zalog gotovih proizvodov, ki so se v primerjavi z lanskoletnim enakim obdobjem povečale za 217 odstotkov. Prav tako močno naraščajo terjatve od kupcev (ind. 195), pa tudi obveznosti do dobaviteljev (ind. 168). Zlasti problematično je gibanje terjatev, ki predstavljajo 55 odstotkov celotnega dohodka, pri tem pa je za cca. 30,000.000 din zapadlih terjatev. Tudi na domačem trgu v zadnjem času narašča konkurenca ostalih proizvajalcev dvokoles v državi. Proizvajalci dvokoles v državi se sicer že dalj časa dogovarjajo o medsebojnem sodelovanju, vendar doslej do specializacije proizvodnje, ki bi omogočila tudi optimalno izkoriščanje razpoložljivih kapacitet, ni prišlo. Pripravlja se ustanovitev samoupravne poslovne skupnosti proizvodnih in trgovskih organizacij, ki bi jo sestavljale organizacije združenega dela Unis, Tomos, Slovenija avto in Metalia — Zagreb. Pripravljen je tudi že osnutek samoupravnega sporazuma o tej združitvi, vendar s predvideno samoupravno organiziranostjo tovarna Rog ni zadovoljna in prosi za pomoč pri organiziranju te skupnosti komite občinske konference ZKS Ljubljana-Center in občino Ljubljana-Center.

PLETENINA

Tovarna trikotažnega perila Pletenina Ljubljana zaposluje 836 delavcev.

Fizični obseg proizvodnje, ki ga prikazujejo v 000 komadih gotovih izdelkov, je porasel za 4 odstotke, s tem je bilo doseženo 72 odstotkov planirane proizvodnje.

Produktivnost dela merjena s številom komadov gotovih izdelkov na opravljene delovne ure v proizvodnji se je povečala za 2,6 odstotka.

Ekonomičnost poslovanja se je izboljšala za 6,4 odstotka.

Rentabilnost gospodarjenja je bila večja za 14,6 odstotka.

Gibanje vseh treh kazalcev v medsebojni zvezi kaže na uspešno gospodarjenje kolektiva z delom in sredstvi.

Struktura nabave surovin in repromateriala kaže, da delež domačih virov pada, saj so domače surovine v lanskem devetmesečnem obdobju krile 87 odstotkov potreb, medtem ko je letos njihov delež 78 odstotkov.

Investicije v osnovna sredstva so za leto 1974 planirane v višini 14.027 tisoč din in to v proizvodne objekte 8.000 tisoč din in v proizvodno opremo 5.912 tisoč din. Do konca septembra je bilo vloženo 3.193 tisoč din iz lastnih sredstev v opremo.

Problematika: večjih problemov s proizvodnjo in prodajo tovarna nima in se tudi hitro prilagaja potrebam trga. Uspešno so se vključili v kooperacijo s firmo Adidas, od domačih sorodnih tovarn pa sodelujejo s tovarno Velana. Predvidena je preselitev tovarne v občino Moste-Polje, pri tem pa je prišlo do zakasnitve zaradi spremembe nove lokacije, kar bo zahtevalo dodatna finančna sredstva. Zaradi razdrobljenosti trgovine s tekstilnimi izdelki tovarna zaenkrat ne vidi možnosti za medsebojno združevanje dela in sredstev v smislu ustavnih določil.

TISKARNA LJUDSKE PRAVICE

Tiskarna je TOZD združenega podjetja Ljudska pravica in zaposluje 475 delavcev.

Fizični obseg proizvodnje v tonah potiskanega papirja se je povečal za 10,8 odstotka. S tem je tiskarna izvršila 77,3 odstotka letnega plana proizvodnje.

Produktivnost je tiskarna prikazala v vprašalniku z vrednostnim pokazateljem — vrednost proizvodnje na delavca — ki prikazuje porast za 42,4 odstotka. Izračun produktivnosti na osnovi fizičnega obsega proizvodnje pa je znatno nižji in kaže povečanje produktivnosti za 15,7 odstotka.

Ekonomičnost poslovanja se je zaradi močnega povečanja porabljenih sredstev — zlasti materiala, poslabšala za 3 odstotke.

Rentabilnost gospodarjenja je bila boljša za 13 odstotkov.

Struktura nabave surovin in repromateriala je dokaj ugodna, saj predstavljajo domači viri surovin 87 odstotkov in je ta delež celo nekoliko višji kot lani (86 odstotkov).

Investicije v osnovna sredstva predvidene za leto 1974 v višini 4.500 tisoč din, so bile v 9 mesecih letos

realizirane v višini 1.389 tisoč din iz lastnih virov. Investicije v letošnjem letu so bistveno manjše kot v lanskem in se omejujejo le na najnujnejše, kar je posledica močno povečane nelikvidnosti in zaradi tega pomanjkanja finančnih sredstev.

Problematika: Osnovni problem je splošna nelikvidnost, kar se odraža v visokem porastu terjatev v višini 16 milijonov din, od tega je 60 odstotkov terjatev nad 90 dni.

Letos je tiskarna izvozila za 56 odstotkov (skupno 2,387.585 din) več kot v enakem obdobju lani, vendar pa to povečanje izvoza ni bilo rentabilno, ker je zaradi izrednega povečanja cen papirja in lepenke tiskarna izvažala pod lastno ceno. V l. 1975 bodo izvozne cene v povprečju za 30 odstotkov višje. V zvezi s pobudo za združevanje ne predvidevajo, razen določenih poslovnih dogovorov, nadaljnjega povezovanja.

GRADIS

Gradbeno industrijsko podjetje »Gradis« sestavlja 18 TOZD, v katerih je skupno zaposlenih 5980 delavcev.

Fizični obseg proizvodnje analizirajo 1-krat letno na podlagi rezultatov iz situacij prejšnjega leta. Ker se uporabljajo različne merske enote za posamezne količine materiala (zemeljska dela, betonerska dela, montažna dela, zidarska dela, vgrajevanje armature itd.), se te količine preračunavajo na skupno enoto — normno uro, ki pa je za vsako količino različna. Zato tudi v vprašalniku ni podatkov o fizičnem obsegu proizvodnje za letošnje leto.

Produktivnost dela se lahko izraža samo nominalno, zato je tudi izračunana produktivnost vrednostno prikazana — ind. 147.

Ekonomičnost poslovanja se je zmanjšala za 4 odstotke, saj se je ob 70-odstotnem povečanju porabljenih sredstev celotni dohodek povečal za 64 odstotkov.

Rentabilnost gospodarjenja se je zboljšala za 6 odstotkov.

Struktura nabave surovin in repromateriala kaže na uporabo pretežno domačega reprodukcijskega materiala in surovin, saj le-ta predstavlja 89 odstotkov skupnih potreb.

Investicije v osnovna sredstva naj bi v letošnjem letu znašale 88.478 tisoč din in so jih realizirali v višini 46.696 tisoč din, kar je 53 odstotkov planiranih investicij. To so bila predvsem lastna sredstva vložena v proizvodno opremo.

Problematika: Likvidnost spremljajo spomočjo rednih dnevnih evidenc in mesečnih presekov. Opažajo nastajanje splošne nelikvidnosti, kar se pri njih posebej odraža zaradi specifičnih kondicij financiranja velikih objektov, ki zahtevajo že pred pričetkom velika vlaganja v mehanizacijo, opremo in pripravo gradbišč. Če bi dosledno pri vseh investitorjih dosegli obvezno predpisano 15-odstotno avansiranje od celotne pogodbene vrednosti prevzetih del, bi zagotavljanje potrebnih sredstev zadovoljevalo.

TEHNIKA

Gradbeno podjetje Tehnika ima 4 TOZD s skupnim številom 2031 zaposlenih delavcev.

Fizičnega obsega proizvodnje ne spremljajo. Zasledujejo vrednostni obseg proizvodnje na ta način, da ga preračunavajo na cene v decembru preteklega leta. Pripravljajo pa v zvezi s to problematiko pristop za spremljanje fizičnega obsega v letu 1975, vendar se zaenkrat še niso odločili ali bodo vzeli za enoto kvadratni meter ali kubični meter gradnje.

Produktivnost dela je prikazana samo z nominalnim kazalcem dohodka na delavca in kaže porast za 12 odstotkov.

Ekonomičnost poslovanja je v primerjavi z lanskoletnim enakim obdobjem občutno padla (indeks 91).

Rentabilnost gospodarjenja se je povečala za 9,8 odstotka.

Nabava surovin in repromateriala je skoraj v celoti iz domačih virov (99 odstotkov).

Investicije v osnovna sredstva so realizirali v višini 15.323 tisoč din, kar je 36 odstotkov planiranih. Investirali so predvsem v sredstva za proizvodnjo in sicer dve tretjini lastnih sredstev, ostalo pa iz kreditov.

Problematika: Podatki o likvidnosti podjetja (gibanje terjatev in obveznosti) ne kažejo, da bi imela delovna organizacija na tem področju večje probleme. Za spremljanje likvidnosti imajo organizirano posebno službo s podrobno izdelanim programom. Služba mesečno daje pregled zapadlih terjatev in oceno možnosti realizacije. Istočasno sestavlja pregled obveznosti. Eno in drugo predstavlja osnovo za odločanje o ukrepanju.

Na likvidnost pa v zadnjem času zelo vplivajo predujmi, katere zahtevajo razni dobavitelji deficitarnega materiala in storitev. Te predujme skušajo reševati s kompenzacijo z avansi kupcev, ki pa so vsebolj redki. Likvidnost trpi tudi pri gradnji za tržišče, ko se gradi objekt več let. Ves ta čas ostane gradnja na zalogi nedokončane proizvodnje in je samo delno pokrita s sredstvi avansov kupcev.

Problemi v zvezi z razmerji pri zagotavljanju potrebnih sredstev niso tako pereči, predvsem zaradi tega, ker je tozadevna problematika v gradbeništvu ublažena, ker mora investitor po zakonu o izgradnji investicijskih objektov imeti pred izdajo gradbenega dovoljenja zagotovljena sredstva za investicije.

V okviru ZK »GIPOSS« združujejo sredstva in delo na skupnih gradbiščih, ki predstavljajo večje in zahtevnejše objekte, vendar menijo, da to povezovanje ne daje željenih rezultatov.

Tehnika je sodelovala pri združevanju sredstev z Železarno Štore in Cementarno Anhovo z namenom zagotovitve surovin. V okviru gradbene operative Ljubljana združujejo sredstva zaradi načrtnejšega izkoriščanja sedanjih in bodočih gramoznic. Sodelujejo tudi v okviru »Programa 80«, z namenom, da se zagotovi boljša priprava (načrti, lokacije, komunala) za stanovanjsko izgradnjo.

V operativi je predvsem prisotna problematika v zvezi z gradbenimi dovoljenji, tipizacijo projektiranja za masovno stanovanjsko gradnjo, kar bi bilo edino rešljivo v povezovanju projektantskih podjetij, bolj organizirano razvijanje tipizirane gradnje, kakor tudi vprašanje ocene projektov predvsem v pogledu ekonomičnosti in funkcionalnosti.

SLOVENIJA CESTE

Splošno gradbeno podjetje Slovenija ceste ima 5 TOZD in skupno zaposlenih 2.616 delavcev.

Fizičnega obsega proizvodnje ne spremljajo, ker je skoraj nemogoče z enotnim kazalcem prikazati fizični obseg zaradi različnih dejavnosti (gradbeništvo proizvodnja strojne opreme). Nameravajo spremljati fizični obseg proizvodnje ločeno za gradbeno dejavnost, kjer bodo skušali prikazati gradbena dela v ustrezni pogojni enoti, in ločeno za proizvodnjo strojne opreme.

Produktivnost dela je prikazana nominalno (dohodek na število vkalkuliranih ur) in kaže porast 33 odstotkov.

Ekonomičnost poslovanja se je poslabšala za 6 odstotkov, kar je posledica hitrejšega porasta porabljenih sredstev od rasti celotnega dohodka. Največji skok v stroških izkazujejo proizvodne storitve drugih (130 odstotkov).

Rentabilnost gospodarjenja se je v enakem obdobju povečala za 10,4 odstotka.

Struktura surovin in repromateriala kaže na povečanje deleža surovin in repromateriala iz uvoza (pomanjkanje cementa in železa) od 11 odstotkov lani na 15 odstotkov letos.

Investicije v osnovna sredstva so bile realizirane v znesku 32.206 tisoč din, kar je 71 odstotkov plana in sicer za opremo. Po virih je polovico lastnih sredstev in polovico kreditov LB.

Problematika: navajajo pojav nepravočasnega plačila računov. Sami plačujejo v 90 do 100 dneh. Pri zagotavljanju sredstev uspešno rešujejo problem preko Ljubljanske banke, vendar je situacija v zvezi z Jugobanko

nasprotna. O združevanju se pogovarjajo v okviru združitve pod kratico GAST (Gradis, Slovenija ceste, Primorje, Ajdovščina). Slovenija ceste so vložile sredstva v proizvodnjo cementa v Anhovem in Trbovljah.

Kot poseben problem, ki je v zvezi s proizvodnjo industrijske opreme za separacije, poudarjajo naslednje: Slovenija ceste so proizvajalec te opreme in ker je ta oprema pri uvozu vezana na režim dovoljenja proizvajalcev, v zadnjem času izvaja hrvaška gospodarska zbornica preko zveze pritisk za izdajo soglasja za uvoz te opreme. Situacija je toliko težja tudi zaradi tega, ker se prodaja domače opreme kreditira največ 3 leta, iz uvoza pa 5 let. Ta delovna organizacija posebej prosi za podporo pri reševanju tega problema.

EMONA LJUBLJANA — proizvodnja, trgovina, turizem, hotelirstvo, inžiniring

Emona Ljubljana ima skupaj 21 TOZD, od tega 5 proizvodnih in 7 iz trgovske dejavnosti. Skupno je v Emoni zaposlenih 5.511 delavcev.

Osnovni kazalci za Emono vsebujejo vse dejavnosti in se lahko prikažejo le za celoto:

Produktivnost dela je merjena vrednostno z doseženim dohodkom na zaposlenega in je porasla za 25 odstotkov.

Ekonomičnost poslovanja se ni spremenila.

Rentabilnost gospodarjenja se je povečala za 13 odstotkov.

a) Proizvodna dejavnost

Fizični obseg proizvodnje se ne izkazuje z enotnim kazalcem, zasledujejo pa fizični obseg po posameznih pomembnejših proizvodih, vendar je spričo širokega asortimenta proizvodnje nemogoče različne merske enote preračunati na pogojno enoto.

Struktura nabave surovin in repromaterjala kaže uporabo pretežno domačih virov in to 91 odstotkov.

Investicije v osnovna sredstva v višini 9.951 tisoč din predstavljajo 17 odstotkov plana za letošnje leto, od tega je bilo v proizvodne objekte vloženo 5.009 tisoč din in v proizvodno opremo 4.822 tisoč din. Tretjina sredstev je lastnih, ostalo pa krediti.

Problematika: Zaloge so se v celotni proizvodnji povečale v primerjavi s planiranimi za 23 odstotkov, pri čemer je bilo že v planu upoštevano povečanje cen za 15 odstotkov. Predvsem so porastle v govedorejski proizvodnji ter v mesni industriji, kar je posledica prepovedi izvoza govedine na tržišče EGS. V ostalih TOZD proizvodnje so količinske zaloge manjše od planiranih, povečanje nastaja le zaradi povišanja cen.

V TOZD poljedelstva in govedoreje je izguba zaradi že omenjenega razloga — t. j. prepovedi izvoza, in celo razmišljajo o zmanjšanju reje od 10 na 3 tisoč glav živine.

Temeljne organizacije združenega dela proizvodnje so organizacijsko, tehnološko in ekonomsko zelo povezane med seboj (skupno programiranje obsega in vrste proizvodnje, investicij in finančne politike) ter s TOZD trgovske dejavnosti. Navzven se povezujejo predvsem preko ustreznih svetov pri Kmetijskem poslovnem združenju in Gospodarski zbornici z istovrstnimi drugimi organizacijami. Posebej velja to za področje prašičereje, proizvodnje mleka in močnih krmil.

b) Trgovinska dejavnost

Struktura prodaje po virih nabave ni prikazana.

Izvoz skupaj je realiziran v 156.000 tisoč din, kar je le 55 odstotkov planiranega. (Realizacija izvoza je nizka zaradi prepovedi izvoza mesa v državce članice EGS.) Od tega je 2 odstotka realiziranega v države v razvoju, 9 odstotkov v SEV, ostalo pa na konvertibilno področje. Pretežni del izvoza predstavlja blago široke potrošnje (85 odstotkov).

Uvoz je skupaj realiziran v znesku 488.300 tisoč din, kar je 85 odstotkov planiranega. Iz držav v razvoju je Emona uvozila 28 odstotkov skupnega uvoza, 22 odstotkov iz SEV ter ostalo iz konvertibilnega področja. Struktura uvoza po blagovnih skupinah kaže, da predstavlja reprodukcijski material 35 odstotkov, investicijska oprema 11 odstotkov in blago za široko potrošnjo 54 odstotkov.

Investicije v osnovna sredstva so realizirane v znesku 4.557 tisoč din, kar je 22 odstotkov planiranih. Po namenu so bile uporabljene za prodajne površine, opremo za trgovino in transportna sredstva. V skupnih investicijskih naložbah je bil lastni delež 86 odstotkov.

Problematika: Zaloge v trgovinski dejavnosti so porastle predvsem zaradi povečanja nabavnih cen blaga, kar predstavlja velike težave pri zagotavljanju obratnih sredstev, posebej, ker zaradi zamrznjenih marž akumulativnost pada.

Pri prodaji živil so zamrznjene marže že akuten problem, ker ne zagotavljajo niti pokrivanja stroškov prodaje. Kot poseben probleme navajajo komercialne cene pri investiranju v nove potrošniške centre v novih naseljih. Še naprej razvijajo sodelovanje s proizvodnimi in drugimi organizacijami, predvsem s področja proizvodnje sadja in zelenjave, proizvodnje mleka in živine.

Skupna problematika: Preko interne banke spremljajo denarne tokove za vsako TOZD posebej.

V primerjavi z lanskim letom se likvidnosti ni bistveno poslabšala, čeprav je pri zagotavljanju potrebnih sredstev zelo veliko problemov. Pričakujejo, da bodo le-ti še bolj pereči ob zaključnem računu, ko bo potrebno izločiti neprimerno večja sredstva za kritje vrednostnega porasta zalog. Ker banke nimajo na razpolago sredstev za dolgoročne kredite, se bo morala povečana vrednost zalog kriti iz ustvarjenega dohodka, kar pa spričo nizke akumulativnosti (prehrambeni artikli) ne bo mogoče. Zato verjetno v prihodnjem letu ne bodo investicijsko sposobni.

TEKSTIL — proizvodno in trgovsko podjetje

»Tekstil« sestavlja 8 TOZD, v katerih je skupno zaposlenih 1.259 delavcev. Razen dveh TOZD trgovine so ostale iz proizvodnje.

Osnovni kazalci za organizacijo združenega dela so prikazani vrednostno in sicer:

Produktivnost dela s pokazateljem dohodka na zaposlenega izkazuje porast za 33 odstotkov.

Ekonomičnost poslovanja se je poslabšala za 2 odstotka.

Rentabilnost gospodarjenja je bila slabša za 29 odstotkov, kar pomeni, da je vloženih sorazmerno veliko več sredstev kot pa je povečan doseženi dohodek. Za primerjavo le podatek, da se je dohodek povečal za 33 odstotkov, medtem ko so bila povprečno vložena poslovna sredstva večja za 90 odstotkov.

a) Proizvodna dejavnost

Fizični obseg proizvodnje je prikazan le vrednostno in se je povečal za 38,5 odstotka. Zanimivo je, da je izvršitev letnega plana 90-odstotna, vendar pa, ker nimamo podatka o realnem fizičnem obsegu proizvodnje, ni mogoče oceniti, če je plan proizvodnje že dejansko izpolnjen v tako visokem odstotku, ker ni poznan vpliv cen.

Struktura nabave surovin in repromaterila kaže na ustaljeno razmerje in sicer 45 odstotkov uvoženih surovin in repromateriala in 55 odstotkov domačih.

Investicije v osnovna sredstva znašajo 38.282 tisoč din, kar je 46,5 odstotka plana in so namenjene za proizvodne objekte in proizvodno opremo (76 odstotkov). Sredstva za investicije zagotavljajo v enakem razmerju iz lastnih in kreditnih virov.

b) Trgovinska dejavnost

Struktura prodaje po virih nabave je v razmerju 80:20 v korist blaga domače proizvodnje.

Podatki o izvozu kažejo, da je v primerjavi z enakim obdobjem lani realiziran le s 13 odstotki, kar pomeni, da je občutno padel. Gre izključno za blago široke potrošnje, ki je prodano na konvertibilno področje.

Nasprotno pa podatki o uvozu v višini 77.149 tisoč din kažejo skok v primerjavi z lanskim letom za 207 odstotkov. Tudi uvoz je pretežno (99 odstotkov) iz konvertibilnega področja, po strukturi pa predstavlja 59 odstotkov uvoz surovin, 14 odstotkov investicijska oprema, 25 odstotkov široka potrošnja in 2 odstotka reprodukcijski material.

Investicije v osnovna sredstva so 10.822 tisoč din, kar je 79 odstotkov planiranih, v celoti iz lastnih virov in so bile v največji meri namenjene za skladiščne prostore (65 odstotkov).

Problematika: Likvidnost spremljajo tekoče. S sistematičnim prilagajanjem nabave s stanjem zalog, oziroma prodaje in politike izterljivosti zapadlih terjatev praktično rešujejo ta del problematike. Istočasno spremljajo tudi solventnost kupcev, vendar se pri tem ne poslužujejo nekega posebnega sistema.

Problem zagotavljanja potrebnih sredstev se pojavlja zaradi pomanjkanja obratnih sredstev, namreč, kljub temu da se količinsko zaloge niso povečale, delitev dohodka v poslovni sklad po ZR več ne zadošča za pokrivanje rastočih vrednosti zalog. Z druge strani pa slabšanje plačevanja kupcev in politika zniževanja kreditov pri poslovnih bankah še bolj zaostruje problem. Za omilitev stanja se poslužujejo kompenzacij, kompenzacijskih kreditov, medbančnih in drugih kreditov, vendar pa kljub temu zamujajo pri pravočasnih plačilih dobaviteljem.

Tekstil je kot proizvodno in trgovsko podjetje v osnovi sprejel program »obleči občana od nog do glave«, in je v tem že razvil integracije med proizvodno in prodajno dejavnostjo, saj ima v svoji sestavi dve trgovski in šest proizvodnih temeljnih organizacij. Tudi v bodoče si prizadeva razviti te procese na proizvodnem in trgovskem področju. Kontaktirajo že s tridesetimi proizvodnimi organizacijami v Jugoslaviji, med katerimi sta tudi OZD Angora in TIP-TOP.

JUGOTEKSTIL — zunanja trgovina, notranja trgovina in proizvodnja
(ima 3 TOZD s skupno 1255 zaposlenimi)

a) Proizvodna dejavnost

Fizični obseg proizvodnje, ki ga izkazujejo v kg, je padel za 23 odstotkov, predvsem zaradi izpada, ki je nastal v zvezi z obsežnejšimi remontnimi deli.

Produktivnost dela je tudi v padcu, vendar pa iz razpoložljivih podatkov ni bilo možno z gotovostjo iz-

računati realnega zmanjšanja. Po izračunih Jugotekstila TOZD Yulon pa produktivnost celo narašča (indeks 124), vendar ni razvidno po kateri metodologiji so jo izračunali.

Ekonomičnost poslovanja izračunana prav tako po njihovi metodologiji je padla za 9 odstotkov.

Rentabilnost gospodarjenja, na katero so vplivale visoke naložbe, je zelo upadla (indeks 11).

Struktura nabave surovin in repromateriala kaže na povečan delež uvoza in sicer iz lanskih 70 odstotkov na 79 odstotkov.

Investicije v osnovna sredstva znašajo 37.574 tisoč din, kar je 97 odstotkov planiranih. Lastna sredstva so bila zagotovljena v višini 15.489 tisoč din, ostalo pa so krediti. Po namenu je bilo 10.528 tisoč din vloženih v proizvodne objekte, 27.046 tisoč din pa v opremo za proizvodnjo, kar pomeni, da je pretežni del investicij vložen v proizvodnjo.

b) Trgovinska dejavnost

Struktura prodaje po virih nabave se spreminja v korist uvoženega blaga (od 48 odstotkov na 62 odstotkov).

Izvoz skupaj v višini 725.838 tisoč din je bil povečan za 5 odstotkov. Največji delež izvoza je na konvertibilno področje (81 odstotkov). Letos je zlasti povečan v državve v razvoju in SEV. Pretežni del (94 odstotkov) izvoza je blago za široko potrošnjo.

Uvoz v višini 1,313.634 tisoč din se je povečal za 96 odstotkov in je realiziran zlasti iz konvertibilnega področja (76 odstotkov). V strukturi odpade 70 odstotkov na surovine in repromaterial, 9 odstotkov na investicijsko opremo in ostalo na široko potrošnjo.

Investicije v osnovna sredstva so realizirane v višini 3.700 tisoč din, kar je 82 odstotkov planiranih.

Problematika: Direkcija sredstev kot posebna služba spremlja stanje likvidnosti. Kot poseben problem je limitiranje reeskontnih kreditov za uvoz iz dežel v razvoju in sicer zaradi tega, ker je Narodna banka te kredite limitirala na nivo z dne 31. marca 1974.

Jugotekstil je sklenil pogodbe, ki presegajo ta limit, predvsem zaradi tega, ker je pred tem Narodna banka za omenjeni uvoz reeskontirala kredit v višini 80 odstotkov, je sedaj nastal težak problem pokrivanja z lastnimi, omejenimi obratnimi sredstvi.

Jugotekstil pogodbeno sodeluje v poslovnem in tehničnem pogledu z velikim številom proizvodnih organizacij, poleg tega pa je sklenjen samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo z BPT Tržič, TT Ajdovščina, Tekstilindus, Kranj in Gorenjska predilnica, Škofja Loka. Še naprej si prizadeva realizirati tudi druge oblike združevanja in poslovnega sodelovanja s proizvodnimi in trgovskimi organizacijami.

SLOVENIJALES — trgovina
(ima 6 TOZD, v katerih je 1587 zaposlenih)

Struktura prodaje po virih nabave je od lanskih 92 odstotkov domačega blaga padla na 85 odstotkov.

Izvoz skupaj je porasel za 25 odstotkov in znaša 1,089.451 tisoč din. Pretežni del (77 odstotkov) je realiziran na konvertibilno področje. Po strukturi je 64 odstotkov reprodukcijski material, ostalo pa blago za široko potrošnjo.

Uvoz skupaj znaša 338.065 tisoč din, kar je za 66 odstotkov več. V celoti je bil uvožen reprodukcijski material in sicer cca. dve tretjini iz konvertibilnega področja, ostalo pa iz dežel v razvoju in SEV.

Investicije v osnovna sredstva skupno 17.275 tisoč din predstavljajo 38 odstotkov planiranih. V tem je 12.105 tisoč lastnih sredstev, ostalo pa krediti. Po namenu so razdeljene na prodajne površine, skladiščne prostore in ostalo v približno enakem razmerju.

Problematika: Zaloge so se v manjši meri povečale na račun povečanja fizičnega obsega zalog, v večji meri pa zaradi močnega porasta cen finalnih izdelkov in predvsem repromateriala, ter polfinalnih izdelkov.

Likvidnost je slabša kot v preteklem letu, predvsem zato, ker prodaja na potrošniške kredite ni bila v zadostni meri krita z bančnimi krediti. Primanjkuje predvsem sredstev za kreditiranje potrošnje, zato je tudi padel promet.

Stroški poslovanja hitro rastejo, hitreje od akumulacije in pričakujejo, da bo ob letošnjem ZR finančna situacija slabša.

METALKA
(ima 3 TOZD s skupno 1822 zaposlenimi)

Struktura prodaje po virih nabave je 52 odstotkov domače in 48 odstotkov uvoženo blago.

Izvoz je realiziran v višini 388.442 tisoč din in sicer je 70 odstotkov reprodukcijski material, ostalo pa blago za široko potrošnjo.

Uvoz znaša 1,683.220 tisoč din in je razdeljen 45-odstotno iz konvertibilnega področja, 30-odstotno iz držav v razvoju in 25-odstotno iz SEV. Po strukturi je dve tretjini reprodukcijski material, ena tretjina pa investicijska oprema.

Investicije v osnovna sredstva znašajo 16.055 tisoč din, kar je samo 18 odstotkov planiranih. V celoti so bila vložena lastna sredstva v skladiščne prostore in ostalo.

Problematika: Poseben problem je pokrivanje vrednosti zalog zaradi porasta cen. Pri enakem fizičnem obsegu zalog bi morali poslovni sklad zvišati za cca. 70.000 tisoč din, kar pa ni mogoče spričo odloka o zamrznjenih maržah. Kot posledica takega stanja je zmanjšanje fizičnega obsega zalog, desortiranost, opuščanje poslovanja z artikli, ki imajo nižji koeficient obračanja in otežkočena preskrba odjemalcev z določenimi vrstami blaga. Problematika zalog je najbolj prisotna pri črni in barvni metalurgiji.

Likvidnost obravnavajo v sklopu podjetja že od leta 1971. Ukrepajo s selekcijo kupcev, intenzivno izterjavo, zasledovanjem kupcev na področju SFRJ preko posebne evidence — vendar se kljub temu vprašanje likvidnosti nenehno zaostruje.

Po vprašanju sredstev je odprt problem, ker dolgoročnih bančnih kreditov ni, ostane le lastna akumulacija, ki pa je relativno majhna.

Koncem lanskega leta so posredovali osnutek samoupravnega sporazuma o sodelovanju približno 90 delovnim organizacijam v Jugoslaviji in je s posameznimi podjetji voden nadaljnji razgovor. Najbolj se je razvilo sodelovanje z Združenimi slovenskimi železarnami.

ISKRA COMMERCE
(ima 4 TOZD, v katerih je zaposlenih 2457 delavcev)

Struktura prodaje po virih nabave kaže 82 odstotkov blaga domače proizvodnje, ostalo je uvoz in se struktura ni spremenila.

Izvoz je skupaj 490,595.679 din in je za 39 odstotkov večji kot v primerjalnem lanskem obdobju. Po strukturi je cca. dve tretjini reprodukcijskega materiala, ostalo pa predvsem investicijska oprema in blago za široko potrošnjo. Največji del izvoza — cca. 80 odstotkov odpade na izvoz na konvertibilno področje.

Uvoz skupaj znaša 702,119.208 din in je za 47 odstotkov večji, pretežno iz konvertibilnega področja — 94 odstotkov — ostalo iz držav SEV. Po strukturi je 87 odstotkov surovin in reprodukcijskega materiala, ostalo je investicijska oprema.

Investicije v osnovna sredstva so 49.270 tisoč din, kar predstavlja 57 odstotkov planiranih, od tega je četrtina lastnih sredstev, ostalo so krediti. Na prodajne površine odpade od tega 1.015 tisoč din.

Problematika: Za spremljanje likvidnosti izvajajo dnevno spremljanje strukture dotoka po raznih nivojih, mesečno zasledujejo terjatve po zapadlosti in kupcih, mesečno izdelujejo bilanco likvidnosti in potrebnih sredstev za pokrivanje obveznosti, izdelujejo plane dotoka terjatev nad 90 itd. Kot posledica težke likvidnostne situacije se pojavljajo: ustavljanje posameznih proizvodnih linij, negativne tečajne razlike zaradi nepravočasno plačanega uvoženega blaga, plačevanje ležarin in podobnih stroškov, nepravočasno poravnavanje obveznosti do

dobaviteljev, bank in tako dalje, zamujanje pri izplačilih osebnih dohodkov ipd.

Pripravlja se samoupravni sporazum med trgovino in industrijo posebej za široko potrošnjo ter posebej za investicijsko opremo in repromaterial. Formirani sta dve komisiji s strani proizvajalcev elektroindustrije in prodajalcev v branži elektroindustrije.

V okviru ZP Iskre se predvideva s 1. januarjem 1975 reorganizacija celotnega poslovanja po branžnih industrijah, ki združujejo sorodne proizvajalce in sorodno prodajno dejavnost. To pomeni predvsem, da se razformira sedanja Iskra Commerce in da se posamezne prodajne branže združijo s sorodnimi proizvajalci. S tem bi se na eni strani proizvajalcem približale tržne funkcije, na drugi strani pa bi vsi skupaj sodelovali pri ustvarjanju in delitvi dohodka.

AUTOCOMMERCE
(ima 2 TOZD in 688 zaposlenih delavcev)

Struktura prodaje po virih nabave rahlo raste v korist blaga domače proizvodnje, ki znaša 52 odstotkov prodaje.

Izvoz skupaj znaša 94.355 tisoč din in je 49 odstotkov večji kot v primerjalnem lanskem obdobju, v celoti izvažajo na konvertibilno področje — reprodukcijski material.

Uvoz skupaj znaša 647.181 tisoč din in je za 67 odstotkov večji — v celoti iz konvertibilnega področja. Po strukturi je polovica reprodukcijski material, 34 odstotkov investicijske opreme in ostalo blago za široko potrošnjo.

Investicije v osnovna sredstva so 10.442 tisoč din, kar je 80 odstotkov planiranih, v celoti lastni viri, in so 32-odstotno namenjene za skladiščne prostore.

Problem so neusklajeni in neenotni urejeni pogoji skih skladiščih, v notranji trgovini pa so relativno nižje. Posebnih problemov v zvezi z likvidnostjo nimajo, ker že vrsto let pretežni del ostanka dohodka namenjajo v poslovni sklad za obratne namene.

Problem so neusklajeni in neenotno urejeni pogoji kreditiranja prodaje gospodarskih in osebnih vozil domače proizvodnje.

Sodelovanje s proizvodnimi in drugimi organizacijami se odvija v okviru zastopanih avtomobilskih znamk po pogodbah o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju in pogodbah o zastopniški dejavnosti.

NAMA — trgovsko podjetje
(ima 6 TOZD in 1100 zaposlenih delavcev)

Struktura prodaje po virih nabave se ni spremenila in predstavlja 96 odstotkov blaga domače proizvodnje.

Uvoz predstavlja blago široke potrošnje, ki se uvaža pretežno iz konvertibilnega področja (80 odstotkov).

Investicije v osnovna sredstva znašajo 11.076 tisoč din, kar je 42 odstotkov planiranih, od tega so 9.000 tisoč din krediti in ostala lastna sredstva, predvsem za razširitev prodajnih površin.

Problematika: V zvezi z zalogami nimajo posebnih problemov. Letos so porasle za 9 odstotkov, kar je nižje od porasta prometa.

Podjetje je likvidno in redno poravnava obveznosti.

Obstoja splošni problem zagotovitve obratnih sredstev za kritje zalog tako iz preteklega obdobja kakor tudi za normalni letni porast in višanje cen. Iz teh razlogov trgovina na drobno nima ustreznih sredstev za kakršnokoli investicijsko vlaganje. Sodelujejo z nekaterimi proizvodnimi organizacijami z vlaganjem finančnih sredstev.

IZ PODATKOV IZBRANIH ORGANIZACIJ POVZAMEMO TUDI NASLEDNJE:

Prispevki, davki in ostale zakonske obveznosti so v sedanji situaciji spremljanja poseben problem, ker je

v letošnjem letu spremenjen sistem financiranja splošne in skupne porabe in si zaradi tega ne da z gotovostjo ugotoviti, če so prikazani podatki za primerjalni obdobji pravilno zajeti. Posebno je ta problem izrazit pri prispevkih za skupno porabo, kjer imamo prispevke iz dveh osnov in sicer iz dohodka TOZD in iz osebnih dohodkov. Čeprav so skušali zelo podrobno z navodili opredeliti to problematiko, ni mogoče s sigurnostjo — ravno zaradi že navedene prehodne situacije — trditi, da je prikaz povsem realen. Dodatno otežuje primerljivost tudi konstituiranje TOZD.

Prispevki za skupno porabo (interesne skupnosti) iz dohodka TOZD in iz osebnih dohodkov — z upoštevanjem že navedene problematike — so porasli za 84 odstotkov v primerjavi z lanskim enakim obdobjem, pri čemer so bili prispevki iz osebnega dohodka večji le za 27,4 odstotkov. To pomeni, da so v veliko večji meri porasli prispevki iz dohodka TOZD. Kljub temu pa je razvidno, da se po strukturi skupna poraba še vedno v pretežni meri pokriva iz osebnih dohodkov.

Davki za splošno porabo iz dohodka TOZD in iz osebnih dohodkov so se relativno zmanjšali za 27 odstotkov.

Ostale zakonske obveznosti (prispevek za mestno zemljišče, vodni prispevek, prispevek za obnovo Bosanske Krajine) so porasle za 89 odstotkov.

Pri strukturi nabave surovin in repromateriala za proizvodno dejavnost se vidi, da bistvenih premikov v preusmeritvi na domače surovine in repromaterial ni, ampak imamo pri tistih proizvodnih organizacijah, ki so vezane na uvoz surovin in repromateriala celo nasprotno situacijo, t. j. da se povečuje delež uvoza. Večjih premikov od 9 odstotkov v korist uvoza ni (Pletenina, Yulon).

Primerjava med investicijami v osnovna sredstva in povečanim številom zaposlenih kaže, da so se investicije teh organizacij v osnovna sredstva povečale za 36 odstotkov in da se je število zaposlenih povečalo za 8 odstotkov. Izračun kaže, da na vsakega novo zaposlenega delavca odpade 38.195 din povečanja investicij. Pri tem moramo poudariti, da ni izvzet vpliv povečanja cen.

Udeležba lastnih sredstev teh organizacij v skupnih investicijah, ki so v letu 1974 znašale 313.246 tisoč din, je bila 60 odstotkov.

Delež interne realizacije v celotnem dohodku je zelo različen in se giblje od 0,7 odstotka do 48 odstotkov (Emona). Visoko interno realizacijo ima Ljudska pravica (28 odstotkov), Gradis (24 odstotkov), Tehnika in Slovenija ceste (po 17 odstotkov). Zanimivo je, da v primerjavi s primerjalnim obdobjem lanskega leta ni bistvenega premika v pogledu odstotka interne realizacije.

V strukturi prodaje po virih nabave je sicer v večini izbranih organizacij delež prodaje domačega blaga večji od uvoženega blaga in se pri teh organizacijah skoraj ni spremenil odnos v odnosu na primerjalno obdobje lanskega leta. To velja tudi ob ugotovitvi, da je pri Jugotekstilu zabeležen 14-odstotni premik in pri Slovenijalesu 7-odstotni v korist prodaje uvoženega, nasprotno pa je zabeležen premik pri Avtocommercu za 13 odstotkov in Tekstilu za 6 odstotkov v korist prodaje domačega blaga.

Odnos med izvozom in uvozom kaže naslednje gibanje: izvoz je padel za 8 odstotkov, medtem ko se je uvoz povečal za 61 odstotkov. Pretežni del izvoza in uvoza odpade na konvertibilno področje, vendar pa se lahko vidi, da je dosežen pozitiven premik v deležu ostalih področij. Nadaljnja primerjava kaže, da sta se prikazana poslabšana dinamika izvoza in visok porast uvoza odrazila tudi v medsebojnem razmerju, saj je izvoz v lanskem primerjalnem obdobju predstavljal še 74 odstotkov uvoza, v letošnjem pa le 42 odstotkov.

Nekaj okvirnih ugotovitev

1. Izbrane organizacije združenega dela so v glavnem z razumevanjem sprejele pristop k realnejšemu ocenjevanju gospodarskih gibanj. Večina organizacij je z vso pozornostjo pristopila k izpolnjevanju obrazcev in prikazu problematike. Vse organizacije pa so izrazile pripravljenost za nadaljnje sodelovanje. V organizacijah, ki imajo več TOZD in različna področja dejavnosti, predlagajo, naj bi naslednji pogovori tekli v posameznih TOZD. Tak pristop bo omogočil, da se še podrobneje seznanimo s tekočo problematiko v posamezni TOZD.

2. V zvezi s spremljanjem fizičnega obsega proizvodnje je bilo več vprašanj, kar je bilo tudi pričakovati, saj to področje ni enotno metodološko urejeno. Čeprav proizvodne organizacije več ali manj uspešno spremljajo gibanje fizičnega obsega proizvodnje, ni sigurno, da so podatki vedno realni.

Poseben problem predstavlja spremljanje fizičnega obsega v gradbeništvu in v proizvodnih organizacijah s širšim izborom proizvodnje. Sam pristop k tej akciji, posebno neposredni razgovori, so odprli to vprašanje in spodbudili razmišljanje v večini izbranih organizacij o problemu in možnosti spremljanja fizičnega obsega proizvodnje.

3. Podatki o gibanju osnovnih treh kazalcev uspešnosti poslovanja t. j. produktivnosti, ekonomičnosti in rentabilnosti, dajejo osnovo za naslednje skupne ugotovitve:

— produktivnost dela, merjena tako z nominalnimi kazalci kakor tudi s fizičnimi pokazatelji, se je pri vseh organizacijah povečala. Iz že znanih razlogov nominalno merjena izkazuje mnogo večji porast, medtem ko merjena na osnovi fizičnih pokazateljev produktivnost dela narašča od 2,6 odstotka do največ 15,7 odstotkov;

— ekonomičnost poslovanja, razen pri »Pleteninii«, v vseh organizacijah pada. To gibanje odraža visok porast porabljenih sredstev predvsem zaradi visokega povečanja cen surovin in reprodukcijskega materiala;

— rentabilnost gospodarjenja kaže umirjeno rast (razen pri dveh organizacijah), vendar pa zaradi visokega skoka cen, ki so vplivale na povečanje dohodka, ne moremo govoriti o izboljšanju rentabilnosti gospodarjenja.

Vsi trije kazalci so v tesni medsebojni zvezi, kar pomeni, da morajo biti za uspešno gospodarjenje usklajeni in vsi trije pozitivni.

4. Iz predloženih podatkov je razvidno, da so izbrane organizacije združenega dela v glavnem uspele investirati v osnovna sredstva le del planiranih zneskov. Prikaz, ki je 9-mesečni, pa ne pomeni, da bodo preostale predvidene investicije ostale povsem nerealizirane, ker se v večini primerov doseže močna realizacija koncem leta. Po strukturi se da razbrati, da gre predvsem za investiranje v proizvodno opremo in prodajne površine, ali z drugimi besedami za investicije, ki so v ekonomskem smislu potrebne.

5. Obratna sredstva, razen pri Autocommerce-u, so poseben problem. Pokrivanje vrednostno večjih zalog, kar pa istočasno ne pomeni tudi bistveno večje količine zalog, angažira dodatna obratna sredstva. Sama obratna sredstva pa ne rastejo skladno z rastjo potreb, zato je zagotavljanje potrebnih virov sredstev za obratna sredstva postalo pereč problem, ki ga nekatere večje trgovske organizacije že občutijo kot zaviralni moment nadaljnje gospodarske aktivnosti. Odnosi med trgovino in proizvodnjo, ki ne temeljijo na ustavnih rešitvah očitno ne zagotavljajo uspešnega reševanja problema zagotovitve obratnih sredstev.

6. Kljub prizadevanju za usklajeno gibanje zunanje trgovinske menjave vidimo iz podatkov izbranih organizacij zelo visok porast uvoza in še večjo neusklajenost z izvozom. Spričo dejstva, da izbrane organizacije ne uvažajo samo za sebe ampak tudi za druge organizacije na področju Jugoslavije, je dinamika, ki jo ugotavljamo pri odnosu med uvozom in izvozom, širšega pomena.

7. Odnosi in razmerja na področju združevanja dela in sredstev se zelo različno pojmujejo in razlagajo v posameznih OZD. Nekoliko jasnejši je pristop v pogledu razmerij med proizvodnimi organizacijami, medtem ko je pri trgovskih organizacijah zelo pestra izbira raznih konceptov prilagajanja, ki pa v bistvu ne pomenijo uresničevanja ustavnih določil.

Točka 2

DOGOVOR

O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV ZA FINANCIRANJE PROGRAMA IZGRADNJE CESTNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU MESTA LJUBLJANE V 10-LETNEM OBDOBJU

1. člen

Skupščina mesta Ljubljane je sporazumno z občinami in v mestu Ljubljana sprejela odlok o programu izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v desetletnem obdobju (Uradni list SR Slovenije, št. 26—713 z dne 12. 7. 1974), po katerem bodo v letih 1974—1983 zgrajene na območju mesta naslednje ceste in objekti:

I. 1974—1979: mestna obvozna cesta v odseku Črnuče—Dolgi most; 1974—1975: Karlovški most, Drenikova cesta, Celovška cesta (1 etapa), Prešernova cesta; II. 1976—1983: mestna obvozna cesta v odsekih Črnuče—Šmartinska cesta, Dolgi most—Dolenjska cesta, Celovška cesta (2. etapa), Tržaška cesta (7 a, 7 b), Celovška cesta (3. etapa), Jarška cesta, Linhartova cesta, Njegoševa cesta, Topniška cesta, Poljanska cesta, Litijska cesta, Dolenjska cesta, Zaloška cesta, Masarykova cesta, Vilharjeva cesta in Titova cesta.

2. člen

Programirane ceste in objekti I. faze iz 1. člena so glede časovnega zaporedja izvajanja nespremenljive.

Za izgradnjo cest in objektov II. faze 1. člena bo skupščina mesta v soglasju s skupščinami občin sprejela letne programe, upoštevajoč potrebe, dinamiko izgradnje in pogoje financiranja.

3. člen

Po finančnem programu za izgradnjo cestnega omrežja v Ljubljani in v skladu s citiranim odlokom iz 1. člena bodo sredstva za realizacijo programa zagotovljena z združevanjem sredstev na osnovi samoupravnega sporazuma organizacij združenega dela Ljubljane in dogovorom, sprejetim med Republiško skupnostjo za ceste, občinami mesta Ljubljane in mestom Ljubljano.

4. člen

Podpisniki tega dogovora — občine Ljubljana-Center, Ljubljana-Bežigrad, Ljubljana-Moste-Polje, Ljubljana-Vič-Rudnik, Ljubljana-Šiška se obvezujejo, da bodo prispevali za realizacijo programa izgradnje cestnega omrežja Ljubljane naslednje vire sredstev:

1. Od prispevka za uporabo mestnega zemljišča bodo občine združevale 50 odstotkov teh sredstev;

2. Od pristojbin za registracijo motornih vozil in odstopljenega prispevka od prodaje bencina, ki pripada občinam, bodo občine združevale 50 odstotkov teh sredstev.

Poleg teh sredstev iz 1. in 2. točke lahko podpisniki tega dogovora združujejo tudi druge vire sredstev.

5. člen

Podpisniki tega dogovora se še posebej obvezujejo, da bodo tesno sodelovali pri realizaciji programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v 10-letnem obdobju tako pri organizaciji in poteku izgradnje, še posebej pa pri pripravi in urejanju potrebnih zemljišč, premoženjsko-pravnih odnosih ter ostalih nalogah, da bi na ta način zagotovili čim racionalnejšo in smotrno izvedbo programa.

6. člen

Da bi zagotovili neposreden vpliv na racionalno trošenje združenih sredstev za uresničevanje programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v desetletnem obdobju se bodo podpisniki tega družbenega dogovora združili z delegati organizacij združenega dela, ki bodo prispevali v isti namen sredstva po samoupravnem sporazumu v samoupravno interesno skupnost za ceste Ljubljana.

7. člen

Dogovor prične veljati z dnem podpisa, uporablja pa se od 1. 1. 1975 dalje do realizacije sprejetega programa.

Morebitne spore rešuje posebna arbitraža, v katero imenuje vsaka sporna stranka enako število predstavnikov, predstavnike pa imenuje stranka sporazumno.

8. člen

Dogovor o združevanju sredstev za financiranje programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v 10-letnem obdobju se objavi v Uradnem listu SR Slovenije.

PODPISNIKI:

Predsednik skupščine občine Ljubljana —Center

tov. _____

Predsednik skupščine občine Ljubljana—Bežigrad

tov. _____

Predsednik skupščine občine Ljubljana—Moste—Polje

tov. _____

Predsednik skupščine občine Ljubljana—Vič—Rudnik

tov. _____

Predsednik skupščine občine Ljubljana—Šiška

tov. _____

Predsednik skupščine mesta Ljubljana

tov. _____

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O ZDRUŽEVANJU SREDSTEV TEMELJNIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA S PODROČJA GOSPODARSTVA ZA IZGRADNJO CESTNEGA OMREŽJA NA OBMOČJU MESTA LJUBLJANE V 10-LETNEM OBDOBJU

1. člen

Delavci, združeni v temeljnih organizacijah združenega dela s področja gospodarstva, se s tem samoupravnim sporazumom obvezujejo, da bodo v skladu z izhodišči in cilji programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane za obdobje 1974—1983 kot jih je sprejela skupščina mesta Ljubljane (odlok SML, Ur. list SRS, št. 26—713 z dne 12. 7. 1974) in zaradi nemotenega poteka izvajanja tega programa združevali namensko del potrebnih sredstev v samoupravni interesni skupnosti za ceste, ki se ustanovi za območje mesta Ljubljane.

2. člen

Podpisniki tega sporazuma se obvezujejo, da bodo letno združevali in namensko izdvajali za realizacijo programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane do 3,5 odstotka od dohodka po odbitku zakonskih in družbenih obveznosti ter osebnih dohodkov (ostanek dohodkov) za razdelitev na sklade.

Osnova za izračun letnega prispevka je ugotovljeni dohodek iz prejšnjega odstavka po zaključnem računu za preteklo leto.

S tako zbranimi sredstvi razpolaga samoupravna interesna skupnost za ceste Ljubljana.

3. člen

Višino vsakoletnega prispevka določa skupščina samoupravne interesne skupnosti za ceste Ljubljana vsako leto najkasneje do 15. decembra za prihodnje leto.

Izhodišče za izračun letnega prispevka je letni program izgradnje cest, ki upošteva istočasno tudi vse možnosti pridobitve potrebnih sredstev iz ostalih virov. Na ta način se zagotavlja sprejem najnižje možne stopnje letnega prispevka podpisnikov tega sporazuma, pri tem pa omogoči nemoten potek izvajanja celotnega programa izgradnje cest Ljubljane.

4. člen

Podpisniki tega sporazuma imajo pravico in dolžnost:

— da aktivno sodelujejo pri upravljanju s sredstvi, združenimi po tem sporazumu,

— da so sproti informirani o poteku izvajanja tako desetletnega kakor tudi letnih programov izgradnje cest,

— da odločajo o namenski uporabi združenih sredstev ter o vseh ostalih finančnih vprašanjih poslovanja s temi sredstvi,

— da odločajo o vseh drugih vprašanjih in nalogah, povezanih z izvajanjem posameznih del celotnega programa, ki se financira iz združenih sredstev po tem sporazumu.

5. člen

Da bi zagotovili neposreden vpliv na racionalno trošenje in uporabo združenih sredstev se bodo podpisniki tega sporazuma združili z delegati družbenopolitičnih in drugih skupnosti in organizacij mesta in občin Ljubljane, s katerimi bodo skupaj zagotovili vsa potrebna sredstva za uresničitev programa izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane in odločali o namenski uporabi teh sredstev — v samoupravni interesni skupnosti za ceste Ljubljana.

6. člen

Sestavni del tega sporazuma je vsebina sprejetega odloka o programu izgradnje cestnega omrežja na območju mesta Ljubljane v desetletnem obdobju (Uradni list SRS, št. 26—713 z dne 12. 7. 1974).

Sprejeti program vsebuje obseg izgradnje obvozne ceste, mestnih cest in cestnih odsekov ter semaforske mreže, za kar se združujejo sredstva po tem sporazumu.

7. člen

Samoupravni sporazum velja z dnem podpisa, uporablja pa se od 1. 1. 1975 dalje do realizacije programa po sprejetem odloku.

Samoupravni sporazum zavezuje podpisnike, da redno izpolnjujejo sprejete obveznosti.

8. člen

Prispevek se vplačuje samoupravni skupnosti za ceste Ljubljana v enkratnem znesku najkasneje do 31. marca vsako leto na podlagi obračuna za preteklo leto.

Do ustanovitve samoupravne skupnosti za ceste Ljubljana se sredstva zbirajo na posebnem računu pri skupščini mesta Ljubljane in o njih uporabi odloča izvršni svet skupščine mesta Ljubljana.

9. člen

Prispevek po tem sporazumu se za leto 1975 obračuna v višini 3,5 odst. od ugotovljenega ostanka dohodka po zaključnem računu za leto 1974.

Podpisniki sporazuma

Točka 3

PREDLOG

Na podlagi 7. in 155. člena Statuta občine Ljubljana—Center (Ur. list SRS, št. 10—232/71) je skupščina občine Ljubljana Center na ..... seji zbora združenega dela, dne ..... in na ... seji zbora krajevnih skupnosti, dne ....., sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o nagradah za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti v občini Ljubljana Center

1. člen

Spremeni in dopolni se 2. člen odloka o nagradah za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center (Ur. list SRS, št. 20—231/70, v nadaljnjem besedilu odlok) tako, da se v prečiščenem besedilu glasi:

»Nagrade za dosežke na področju gospodarstva se podeljujejo delavcem organizacij združenega dela s področja gospodarstva — posameznikom ali skupini — za izjemne dosežke trajnejšega pomena v razvoju samoupravnih, družbenoekonomskih odnosov, organizaciji in vodenju organizacij združenega dela, če so taki dosežki odločilno vplivali na izboljšanje samoupravnih in medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, na izboljšanje ekonomskega položaja organizacij združenega dela s področja gospodarstva ter na utrditev njihovih razvojnih perspektiv.

Nagrade za dosežke na področju družbenih dejavnosti se podeljujejo delavcem ali skupini za posebne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva in socialnega varstva ter ostalih družbenih dejavnosti, če so ti uspehi bistveno vplivali na izboljšanje dela in samoupravnih odnosov posamezne panoge družbene dejavnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, društev ali organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti.«

2. člen

Spremeni se drugi odstavek 3. člena odloka tako, da se v spremenjenem besedilu glasi:

»Nagrada obsega:

a) denarno nagrado v višini od 5.000 do 10.000 din ali likovno stvaritev v enaki vrednosti

b) diplomo«.

3. člen

Spremeni se tretji odstavek 4. člena odloka tako, da se v spremenjenem besedilu glasi:

»Za pripravo predlogov za nagrade imenuje komisija v sodelovanju s komisijo za volitve in imenovanja strokovni komisiji za področje gospodarstva in za področje družbenih dejavnosti.«

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije.

Številka: 113—06/70—06/SA
Datum: 11. 12. 1974

PREDSEDNIK
Skupščine občine Ljubljana—Center
Drago FLIS, l. r.

PREDLOG

Na podlagi 7. in 155. člena Statuta občine Ljubljana—Center (Ur. list SRS, št. 10—232/71) je skupščina občine Ljubljana Center na ..... seji zbora združenega dela, dne ..... in na ... seji zbora krajevnih skupnosti, dne ....., sprejela

PRAVILNIK

o spremembah in dopolnitvah pravilnika za podeljevanje nagrad za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana Center

1. člen

Spremeni in dopolni se 1. člen pravilnika za podeljevanje nagrad za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center (Ur. l. SRS, št. 20—232/70 v nadaljnjem besedilu »pravilnik«) tako, da se v prečiščenem besedilu glasi:

»Nagrade za dosežke na področju gospodarstva se podeljujejo delavcem organizacij združenega dela s področja gospodarstva — posameznikom ali skupini — za izjemne dosežke trajnejšega pomena v razvoju samoupravnih, družbenoekonomskih odnosov, organizaciji in vodenju organizacij združenega dela, če so taki dosežki odločilno vplivali na izboljšanje samoupravnih in medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, na izboljšanje ekonomskega položaja organizacij združenega dela s področja gospodarstva ter na utrditev njihovih razvojnih perspektiv.

Pri tem se upošteva zlasti: samoupravljanje in medsebojna razmerja delavcev v združenem delu, poslovno sodelovanje in združevanje z drugimi organizacijami združenega dela; uspešnost proizvodnje in prodaje, produktivnost dela, finančni uspeh in ekonomičnost poslovanja, uspešno uvajanje novih izdelkov in tehnoloških postopkov, organizacija poslovanja, program razvoja organizacije združenega dela in uspešnost njegovega izvajanja, obseg in uspešnost investicij in ustreznost kadrovske strukture.«

2. člen

Spremeni in dopolni se 2. člen pravilnika tako, da se v prečiščenem besedilu glasi:

»Nagrade za dosežke na področju družbenih dejavnosti se podeljujejo delavcem ali skupini za posebne uspehe na področju vzgoje in izobraževanja, kulture, telesne kulture, zdravstva in socialnega varstva ter ostalih družbenih dejavnosti, če so ti uspehi bistveno vplivali na izboljšanje dela posamezne panoge družbene dejavnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, društev ali organizacij združenega dela na področju družbenih dejavnosti.

Pri tem se upošteva zlasti: samoupravljanje in medsebojna razmerja delavcev v združenem delu; organizacija, izredni uspehi v strokovnem delu, raziskovalno, umetniško, vzgojno in publicistično delo, ki ima poseben pomen za razvoj posamezne vrste dejavnosti; nadalje za ustvaritve na knjižnem, likovnem, glasbenem, gledališkem in filmskem področju ter pri arhitektonskem in urbanističnem oblikovanju podobe občine; izvajanje preventivne in kurativne dejavnosti,

zdravstveno vzgojo občanov, proučevanje zdravstvene in socialne problematike; za uvajanje novih oblik in metod dela, za uresničevanje vzgojnih ciljev v izvajanju celotnega vzgojnega procesa; ustreznost kadrovske strukture; program razvoja organizacij združenega dela s področja družbenih dejavnosti, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti ali društev in njegovo uspešno izvajanje.«

3. člen

Spremeni se 3. člen pravilnika tako, da se v spremenjenem besedilu glasi:

»Nagrade se podeljujejo vsako leto ob prazniku občine Ljubljana—Center 9. maja.«

4. člen

Spremeni in dopolni se 4. člen tako, da se v prečiščenem besedilu glasi:

»Občinska skupščina vsako leto najpozneje do 31. januarja imenuje komisijo za nagrade občine Ljubljana—Center (v nadaljnjem besedilu: komisija za nagrade).

Komisija za nagrade imenuje najpozneje do 15. februarja strokovno komisijo za področje gospodarstva in strokovno komisijo za področje družbenih dejavnosti izmed delegatov in predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti. Predsednika strokovnih komisij imenuje komisija za nagrade izmed svojih članov.«

5. člen

Spremenita se prvi in drugi odstavek 6. člena pravilnika tako, da se glasita:

»Kandidate za nagrade lahko predlagajo organi občinske skupščine, organizacije združenega dela in druge organizacije ter občani.

Predlagatelji morajo poslati predloge komisiji za nagrade do 1. marca.«

6. člen

Spremeni se 8. člen pravilnika tako, da se v spremenjenem besedilu glasi:

»Na podlagi mnenja in predloga strokovnih komisij sprejme komisija za nagrade dokončen predlog za nagrade in ga do 31. marca predloži občinski skupščini.«

7. člen

Spremeni se 9. člen pravilnika tako, da se v spremenjenem besedilu glasi:

»Občinska skupščina sprejme sklep o podelitvi nagrad na zasedanju vseh zborov.«

8. člen

Ta pravilnik začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije.

Številka: 113—06/70

Datum: 11. 12. 1974

PREDSEDNIK
Skupščine občine Ljubljana—Center
Drago FLIS, l. r.

Socialistična republika Slovenija

SKUPŠČINA OBČINE LJUBLJANA CENTER

Izvršni svet

Datum: 2. 12. 1974

OBRAZLOŽITEV

predloga odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o nagradah za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center ter predloga pravilnika o spremembah in dopolnitvah pravilnika za podeljevanje teh nagrad.

Odlok o nagradah za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center ter pravilnik za podeljevanje nagrad za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center sta bila sprejeta na 13. seji občinske skupščine, dne 27. 5. 1970, in sta bila objavljena v Uradnem listu SRS, št. 20/70.

Pobudo za spremembo citiranega odloka in pravilnika je podal na predlog komisije za nagrade, Zveze združenj borcev NOV občine Ljubljana—Center, Koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri občinski konferenci SZDL Ljubljana—Center, izvršni svet skupščine občine Ljubljana—Center na 8. seji dne 18. septembra 1974.

V predlaganih predlogih odloka in pravilnika so upoštevane tudi pripombe delegatov, ki so jih predložili na 3. seji občinske skupščine dne 21. novembra 1974, ob sprejemanju sklepa o podelitvi nagrad občine Ljubljana—Center za leto 1974.

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami odloka ter pravilnika bo skupščina dala bolj moralno kot materialno priznanje delavcem oziroma skupinam delavcev za izjemne dosežke trajnejšega pomena ne samo v organizaciji in vodenju organizacij združenega dela s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti, če so ti dosežki bistveno vplivali na izboljšanje ekonomskega položaja organizacij združenega dela in izboljšanje dela v posameznih panogah družbenih dejavnosti ter so pomembni za nadaljnji razvoj in utrditev njihovih perspektiv v občini, pač pa tudi, če so taki dosežki odločilno vplivali tudi na izboljšanje samoupravnih in medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu in na proces povezovanja dela in združevanja sredstev

V predlaganih predlogih je upoštevana pobuda Zveze združenj borcev NOV občine Ljubljana—Center, da bi s nagrade občine podeljevale ob občinskem prazniku 9. maja, kar bo dalo praznovanju občinskega praznika slovesnejše obeležje.

Izvršni svet na podlagi 180. člena statuta občine Ljubljana—Center

PREDLAGA

skupščini občine Ljubljana—Center, da sprejme:

1. odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o nagradah za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center in

2. pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika za podeljevanje nagrad za posebne dosežke na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti občine Ljubljana—Center.

IZVRŠNI SVET

Priloga Dogovorov, glasila OK SZDL Ljubljana-Center — Tisk ČGP »Delo« Ljubljana
9. januar 1975